

TWEEDE-KAMERVERKIEZINGEN 1994

Bij deze verkiezingen in mei doen zich grote verschuivingen voor. PvdA en CDA verliezen fors (resp. 12 en 20 zetels), waardoor de zittende coalitie haar meerderheid verliest. Spectaculair is de komst van de ouderenpartijen

verkiezingsdatum	3 mei 1994
aantal uitgebrachte geldige stemmen	8.974.813
opkomstpercentage	78,7

partij	pct.	zetels	winst/verlies
PvdA	23,9	37	-12
CDA	22,2	34	-20
VVD	19,9	31	+8
D66	15,4	24	+12
AOV	3,6	6	+6
GroenLinks	3,4	5	-1
CD	2,4	3	+2
RPF	1,7	3	+2
SGP	1,7	2	-1
GPV	1,3	2	
SP	1,3	2	+2
Unie 55+	0,8	1	+1

(AOV en Unie 55+) met maar liefst zeven zetels.

Grote winnaar is verder D66 (winst 12 zetels), terwijl ook de VVD met negen zetels flink stijgt. Nieuw is de Socialistische Partij (SP) met twee zetels; de SGP verliest (voor het eerst sinds 1956) haar derde zetel.

Na een moeizame formatie wordt in augustus het (eerste) kabinet-Kok gevormd, door PvdA, D66 en VVD ('Paars'). Minister-president Kok is afkomstig uit de PvdA. Dit is het eerste kabinet zonder confessionele deelname sinds 1918.

Kernenergie in de verkiezingsprogramma's

'Wat echt telt: *werk * veiligheid * milieu' Verkiezingsprogramma CDA 1994 –1998

Energie

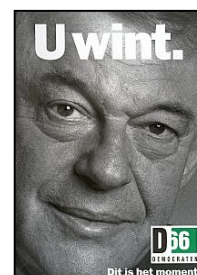
III.1.27 Gelet op de energiebehoefte, de al bestaande import van door kerncentrales gegenereerde energie en de zorg voor het milieu, wordt uitbreiding van kernenergie in de afweging betrokken. Voordat het aantal kerncentrales kan worden uitgebreid, moet zijn voldaan aan twee absolute voorwaarden. De veiligheid moet zodanig zijn dat het risico tot binnen de grenzen van het aanvaardbare is teruggebracht. Voor de afvalproblematiek moet een veilige en kwalitatief hoogwaardige oplossing zijn gevonden, die geen onomkeerbare schadelijke gevolgen heeft voor de kwaliteit van de leefomgeving.

III.1.28 Om de veiligheid van Midden- en Oosteuropese kerncentrales te bevorderen, is technologische ondersteuning vanuit het Westen noodzakelijk.



'Ruimte voor de toekomst' Verkiezingsprogramma Democraten '66 1994 – 1998

De bouw van nieuwe grootschalige elektriciteitscentrales is alleen nodig voorzover gedecentraliseerde opwekking en stadsverwarmingseenheden onvoldoende in de behoeften kunnen voorzien. Nieuw produktievermogen in de elektriciteitssector moet primair worden gebouwd waar het koelwater kan voorzien in de warmte-behoefte. Zolang er geen bevredigende oplossing is voor het veiligheids- en het afvalprobleem, zullen er geen nieuwe kerncentrales worden gebouwd. De bestaande centrales worden



gesloten als de economische levensduur ten einde is gekomen. Er moet een verschuiving plaatsvinden van onderzoek op het gebied van kernsplijting naar onderzoek gericht op energiezuinige technieken en duurzame energiebronnen

GroenLinks verkiezingsprogramma 1994-1998

(....) Ook zal 'groene modernisering' nieuwe werkgelegenheid scheppen, in veel gevallen meer dan bij het huidige beleid. Zo werken in een windenergiepark of zonnecentrale veel meer mensen aan de produktie van eenzelfde hoeveelheid stroom dan in een kernenergie- of kolencentrale en is recycling van afval veel arbeidsintensiever dan verbranden of storten.(....)

Lastenverschuivingsnorm

2. Er komt een groentax, liefst meteen in EG-verband. De groentax is een stelsel van heffingen op milieuonvriendelijke produkten en grondstoffen. Die worden duurder en daarmee onaantrekkelijker. Er wordt begonnen met een groentax op niet- hernieuwbare energiebronnen (gas, elektriciteit, steenkolen, kernenergie, olie, kerosine), bestrijdingsmiddelen, kunstmest, verpakkingen en chloor als grondstof. (...)

Kernenergie

3. Er worden geen nieuwe kerncentrales in Nederland gebouwd, de bestaande gaan dicht. Het EG-beleid wordt gericht op het voorkomen dat lidstaten nog nieuwe kerncentrales bouwen en op het sluiten van bestaande centrales en opwerkingsfabrieken. Het Euratom-verdrag komt te vervallen. Het EG-beleid geeft actieve steun aan Oost-Europa om zo snel mogelijk ook daar de kernenergie-industrie af te bouwen en over te schakelen op duurzame energiebronnen. Voorrang in dit steunbeleid wordt gegeven aan het stilleggen van de meest gevaarlijke kerncentrales.



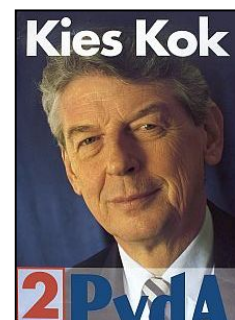
'Wat mensen bindt'

Partij van de Arbeid Verkiezingsprogramma 1994-1998

De politieke norm in Nederland is het voeren van overleg en het zoeken naar wilsovereenstemming. Een voorbeeld daarvan is de brede maatschappelijke discussie over energie in het begin van de jaren tachtig. Toch is er bij de besluitvorming over omstreden investeringsplannen (zoals de kernenergiecentrales en verhoogde dijken van gisteren en de mainport Schiphol, Betuwelijn, Waddenzeeboring en Hoge Snelheidstrein vandaag) een informatievoorsprong en een machtsoverwicht van bedrijven en ambtenaren. Beroeps- procedures zijn sterker ontwikkeld dan de procedures voor directe invloed van de bevolking.

(...) Over kernenergie kunnen we kort zijn. De kerncentrales Dodewaard en Borssele behoren volgens de internationale indeling tot de nulde generatie. Zolang ze draaien geven ze risico's en leveren ze radioactief afval. De kerncentrales produceren elektriciteit tegen zeer hoge kosten. De kerncentrale Dodewaard is verreweg de duurste elektriciteitsfabriek van Nederland. Bij de kerncentrales is een ongeluk mogelijk waarbij een klein deel van Nederland onbewoonbaar wordt en voor langere tijd de landbouwprodukten ongeschikt worden voor consumptie. De PvdA kiest ervoor de bestaande kerncentrales onmiddellijk te sluiten.

Op het terrein van veiligheid en kernafval spelen de volgende denkbeelden een rol. Met een inherent veilige kerncentrale zou een kernsmelting met daarbij naar buiten tredende radioactiviteit zijn uitgesloten. Langlevende radioactieve stoffen in het kernafval zouden kunnen worden afgebroken tot stoffen die 300 tot 500 jaar opgeborgen zouden moeten worden. Inherent veilige kerncentrales bestaan echter niet en ze liggen ook niet in het verschiet. Ook is de versplijting van langlevende radioactieve stoffen een illusie.



Daarom pleit de PvdA voor stopzetting van alle onderzoek naar deze toepassingen van kernenergie. Het bestaande budget van 60 miljoen per jaar wordt tot nul gereduceerd, zowel terughaalbare als niet-terughaalbare opberging van radioactief en chemisch afval in de bodem (zout-klei) wordt afgewezen. Het onderzoek hiernaar wordt stopgezet. Het vrijkomende geld wordt gebruikt voor onderzoek naar de toepassing van energie-zuinige technieken en duurzame energiebronnen

'Vast en zeker'

SGP, Verkiezingsprogramma 1994

Kernenergie

220. De bestaande kerncentrales (Dodewaard en Borsele) moeten open blijven, mede om de nucleaire know-how voor Nederland vast te houden

221. Tot uitbreiding van kernenergie mag pas dan worden besloten als er een adequate oplossing is gevonden voor het probleem van het nucleaire afval en het veiligheidsniveau van kerncentrales is verhoogd

'Stem tegen!'

SP, Verkiezingsprogramma 1994

Vervuiling

(...) Kernenergie moet onder de huidige omstandigheden worden afgewezen, enerzijds vanwege de risico's voor werknemers en omgeving en anderzijds vanwege het niet opgeloste afvalprobleem.

De kerncentrales bij Borssele en Dodewaard kunnen dicht door inzet van extra aardgas.